

22. 6. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přísnější metr na soudce u svobody projevu

Ústavní soud řešil stížnost soudce krajského soudu, který byl kárným senátem Nejvyššího správního soudu uznán vinným, že publikací dvou svých článků na webu "pravyprostor.cz" narušil důstojnost soudcovské funkce a tím spáchal kárné provinění, za které mu bylo uloženo kárné opatření ve formě důtky. Podle kárného soudu tyto články obsahují příběhy, v nichž jsou hrubě neobjektivním a dehonestujícím způsobem vykresleni migranti, pracovníci neziskových organizací a občanskí aktivisté, a to za použití vulgarismů, sexuálních a násilných narážek.

Ohledně třetího publikovaného článku byl stěžovatel zproštěn kárného obvinění. Stěžovatel ve své ústavní stížnosti tvrdil, že rozhodnutím kárného soudu bylo porušeno jeho právo na svobodu projevu, zakotvené v čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Namítal, že nejednal v úmyslu poškodit důstojnost a dobré jméno soudcovského stavu, ale pouze využil svého práva na svobodný projev a v jeho mezích vyjádřil své názory prostřednictvím satirické umělecké tvorby. Příspěvky navíc prezentoval pouze pod svým jménem a příjmením, aniž by uvedl, že je soudce.

Svým nálezem ze dne 25. 4. 2017 sp. zn. IV. ÚS 2609/16 Ústavní soud tuto ústavní zamítl, protože nezjistil zásah do základních práv stěžovatele. Odkázal na svou dřívější judikaturu k této problematice a také na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Ačkoliv soudce nemůže být zcela vyloučen z možnosti realizovat své ústavní právo na svobodu projevu, na straně druhé není výkon takového práva u žádné osoby, tím méně pak u soudce, zcela neomezený, ale zahrnuje určité limity - výkon svobody projevu může podléhat omezení z důvodu zachování autority a nestrannosti soudní moci (čl. 17 odst. 4 Listiny a čl. 10 odst. 2 Úmluvy). Soudce se při výkonu tohoto práva nenachází ve stejném postavení, jako kterýkoliv jiný občan, a je lhotejně, zda se při své literární činnosti jako soudce prezentuje či nikoliv. Soudce je soudcem 24 hodin denně a přísnější požadavky na jeho chování se uplatní i v jeho běžném občanském životě.

Podle Ústavního soudu má soudce představovat jistou společenskou autoritu a musí si tedy být vědom, že veškeré jeho počínání bude veřejností vnímáno citlivěji, než je tomu u jiných osob. Pokud publikuje satirické texty, které mají zřetelný politický podtext, musí brát na zřetel, že tato vyjádření mohou mít ve společnosti silnější dopad. Postavení soudce je ve srovnání s jinými zaměstnanci státu zcela specifické. Soudce, jakožto přímý vykonavatel jedné z mocí státu, je vybaven nejen výjimečnými pravomocemi, ale i výsadami, které mu umožňují vykonávat funkci nezávisle, nestranně a spravedlivě. Tomu ovšem odpovídají i zvýšené požadavky na jeho osobní integritu a na jeho roli pro zachování důvěryhodnosti celé justice, které se, mimo jiné, projevují i v jistých omezeních v osobním životě a při výkonu politických práv. Jestliže se tedy někdo rozhodne být soudcem, bere tím na sebe dobrovolně i tato (zcela legitimní) omezení.

Text nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2609/16 ze dne 25. 4. 2017 je dostupný [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

Další články:

- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Průlomový postup Ústavního soudu ve věci práva na zákonného soudce a spravedlivý proces](#)
- [Limity přístupu k Ústavnímu soudu při ustanovení procesního opatrovníka](#)
- [Judikatura ÚS ve věci udělování státního občanství](#)
- [Nález Pl. ÚS 2/25: když Ústavní soud dokáže být skutečným ochráncem lidské důstojnosti](#)
- [Mobilizace ozbrojených sil v ČR a postavení odmítačů boje: právní analýza a návrhy legislativních úprav](#)
- [Zákaz změny k horšímu \(reformace in peius\) se neuplatní u nákladových výroků](#)
- [Make Důvodová zpráva great again](#)
- [Nález Ústavního soudu k privilegovanému postavení pohledávek státu v insolvenčním řízení](#)
- [Další „válka“ soudů - tentokrát o tarifní hodnotě ve věcech neoprávněných zásahů do osobnostních práv](#)
- [Pravý souběh funkcí - Ústavní soud vyjasnil otázku kogentních limitů smluvní volnosti](#)